

De Nederlandsche Bank N.V.
Toezicht pensioenfondsen

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396

Onderwerp
Sectorbrief - Wijzigingen in de pensioenwet: wat verwacht DNB van uw fonds

Geacht bestuur,

Per 1 januari 2015 zijn de Pensioenwet (Pw) en de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)¹ gewijzigd. Uw pensioenfonds krijgt hierdoor te maken met andere wettelijke vereisten, met name ten aanzien van het Financieel Toetsingskader (FTK). In deze brief informeert De Nederlandsche Bank (DNB) u over een aantal belangrijke veranderingen en de daarbij behorende informatieverstrekking aan DNB. Specifiek wordt op de volgende onderwerpen ingegaan:

- A. Vaststelling van de (beleids)dekkingsgraad, het vereist eigen vermogen en een eventueel tekort per 1 januari 2015
- B. Herstelplan
- C. Aanpassing van de financiële opzet vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota
- D. Wijzigingen met betrekking tot het beleggingsbeleid
- E. Haalbaarheidstoets

Ook wordt kort ingegaan op wat u de komende tijd van DNB kan verwachten. In de bijlage vindt u tot slot een overzicht van de ondersteuning die DNB in 2015 biedt.

Alle pensioenfondsen die vallen onder de Pw of de Wvb zullen moeten voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen. Indien uw fonds een melding van een voorgenomen collectieve waardeoverdracht inclusief bijbehorende documentatie bij DNB heeft ingediend, kunt u mogelijk (op onderdelen) een ontheffing krijgen.

A. Vaststelling beleidsdekkingsgraad, vereist eigen vermogen en eventueel tekort per 1 januari 2015

Vanaf 1 januari 2015 wordt de vaststelling of een fonds een tekort heeft, gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden). Daarnaast is de berekening van het vereist eigen vermogen (VEV) veranderd. Als de beleidsdekkingsgraad van uw fonds lager is dan de eisen aan het vereist eigen vermogen (zoals dat vanaf 1 januari 2015 berekend moet worden) is sprake van een tekort (artikel 138, lid 2 Pw).

Welke praktische zaken zijn voor u van belang?

1. Uw fonds stelt de beleidsdekkingsgraad vast naar de stand van 31 december 2014 op basis van de gerapporteerde dekkingsgraden uit 2014 (artikel 12a Besluit FTK). Hiervoor hoeft géén herberekening plaats te vinden op basis van de RTS (rentetermijnstructuur) zonder driemaandsmiddeling. Op basis van overgangsrecht mag voor het eerste jaar – wat betreft de in 2014 gelegen

¹ Waar in deze brief over de Pw gesproken wordt gelden corresponderende bepalingen in de Wvb.

Datum
16 januari 2015

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2015/39790

Behandeld door
Ruiter, J.F. de

Bijlagen

maanden – gebruik gemaakt worden van de aan DNB gerapporteerde maand- of kwartaalstanden.

Datum
16 januari 2015

2. Het vereist eigen vermogen per 1 januari 2015 dient op basis van de nieuwe systematiek berekend te worden. Hiervoor is in principe de RTS per 31 december 2014 bepalend, inclusief driemaandsmiddeling, zodat geen herberekening van de technische voorziening moet plaats vinden. Het is echter toegestaan de RTS per 1 januari 2015 zonder driemaandsmiddeling te gebruiken voor het vaststellen van het vereist eigen vermogen. Deze RTS is als handreiking aan de sector op de website van DNB beschikbaar gesteld.
3. U moet vaststellen of uw fonds per 1 januari 2015 beschikt over het vereist eigen vermogen, aan de hand van de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2014 (Artikel IIIA, lid 2 Wet aanpassing financieel toetsingskader) en het vereist eigen vermogen per 1 januari 2015.
4. DNB verwacht dat pensioenfondsen die op basis van de oude regelgeving per 31 december 2014 in tekort waren dit in de meeste gevallen per 1 januari 2015 nog steeds zijn. Daarom moeten alleen pensioenfondsen waarvan de tekort-status wijzigt uiterlijk 1 maart 2015 een melding doen bij DNB via de toezichthouder/contactpersoon, te weten:
 - a. Fondsen die per 31 december 2014 een tekort hebben, maar op basis van de nieuwe regelgeving per 1 januari 2015 uit tekort zijn.
 - b. Fondsen die per 31 december 2014 geen tekort hadden, maar op basis van de nieuwe regelgeving per 1 januari 2015 in tekort verkeren.
5. Alle fondsen met een tekort per 1 januari 2015 hebben tot 1 juli 2015 de tijd voor het indienen van een herstelplan. Dit is eenmalig 6 maanden in plaats van 3 maanden. Per einde van het eerste kwartaal 2015 dient uw fonds de eerste rapportage in met betrekking tot het vereist eigen vermogen (K101) op basis van de nieuwe rekenregels. Indien hieruit blijkt dat geen (of niet langer) sprake is van een tekort, hoeft er geen herstelplan te worden ingediend.
6. Als uw fonds op 1 januari 2015 niet in tekort verkeert, maar hier op een later moment gedurende 2015 in raakt, dient u dit per einde van het kwartaal waarin het tekort ontstond te melden bij DNB (artikel 138, lid 1 Pw). In dat geval dient u uiterlijk drie maanden na voornoemd kwartaaleinde ter beoordeling een herstelplan in bij DNB (artikel 138, lid 2 Pw).

Ons kenmerk
2015/39790

B. Herstelplan

Een belangrijke wijziging in het FTK is dat er niet langer sprake is van onderscheid tussen een korte- en een langetermijnherstelplan. In plaats daarvan is er één herstelplan, waarin uw fonds aantoonbaar binnen de daarvoor gekozen termijn (van maximaal 10 jaar²) te herstellen tot tenminste het vereist eigen vermogen. Daarnaast geldt dat een eventueel benodigde korting niet in één keer hoeft te worden genomen maar mag worden gespreid over de duur van de hersteltermijn.

Welke praktische zaken zijn voor u van belang?

1. Alle lopende korte- en langetermijnherstelplannen en ontheffingen voor een herstelplan komen per 1 januari 2015 te vervallen (artikel IIIA, lid 1 Wet aanpassing financieel toetsingskader).
2. Als uw fonds per 1 januari 2015 in tekort verkeert, moet u een herstelplan opstellen en voor 1 juli 2015 bij DNB indienen (artikel IIIA, lid 3 Wet aanpassing financieel toetsingskader). Dit kan vanaf 1 april 2015. Naar verwachting worden de aangepaste e-line staten (K501 en K502) en

² Op grond van overgangsrecht geldt voor 2015 een maximale hersteltermijn van 12 jaar. Voor 2016 mag de hersteltermijn maximaal 11 jaar zijn en vanaf 2017 maximaal 10 jaar.

aanwijzingen eind januari gepubliceerd op de website van DNB³. In maart 2015 zal DNB een instructiebrief herstelplan 2015 naar alle fondsen met een tekort sturen.

Datum
16 januari 2015

3. In het herstelplan werkt het pensioenfonds uit hoe het uiterlijk (in het kader van overgangsrecht) binnen twaalf jaar op basis van de beleidsdekkingsgraad voldoet aan het vereist eigen vermogen (artikel 138, lid 2 Pw jo artikel 220A, lid 6 Pw). Specifieke omstandigheden bij uw fonds kunnen aanleiding zijn om voor een kortere hersteltermijn te kiezen. DNB ziet een sterk vergrijsd deelnemersbestand, een voornemen tot liquidatie of een grote collectieve waardeoverdracht als omstandigheden die mogelijk aanleiding geven voor een kortere hersteltermijn (zie voor nadere informatie de Q&A op Open Boek Toezicht⁴). In alle gevallen dient uw pensioenfonds te onderbouwen waarom vanuit het belang van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden een bepaalde looptijd van het herstelplan is gekozen (artikel 16, lid 3 Besluit FTK). Ook moet het fonds onderbouwen dat het herstel ten minste tijdsevenredig plaatsvindt.
4. Een eventueel benodigde korting mag gespreid worden over de gekozen looptijd van het herstelplan, waarbij het herstel in beginsel tijdsevenredig dient te zijn.

Ons kenmerk
2015/39790

C. Aanpassing van de financiële opzet vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn)

Een aantal wijzigingen in het FTK kan leiden tot aanpassing van de financiële opzet van uw fonds. Te denken valt daarbij aan:

- Beleidsdekkingsgraad: de wettelijke toetsing gebeurt vanaf 2015 op basis van de beleidsdekkingsgraad. Voor een aantal onderdelen van uw beleid, zult u de beleidsdekkingsgraad als uitgangspunt moeten nemen bij de vaststelling van uw beleid.
- Toeslagbeleid: uit de beschrijving van het toeslagbeleid in de abtn moet blijken dat uw fonds voldoet aan de regels voor voorwaardelijke toeslagverlening (artikel 137 lid 2 Pw).
- Premiebeleid: diverse regels die van invloed kunnen zijn op de premievaststelling en/of de toetsing van de feitelijke premie aan de kostendekkende premie zijn aangepast.
- Kortingsbeleid: het beleid ten aanzien van mogelijke aanpassing van de aanspraken moet passen binnen de gewijzigde regels (onder andere artikel 134 en 140 Pw).
- Beleggingsbeleid, waaronder de verduidelijking van regels omtrent prudent person (zie hierna onder D).

Daarnaast zijn de voorschriften voor hetgeen in de abtn moet worden opgenomen voor een aantal onderwerpen aangepast. Dit betreft onder andere het financieel crisisplan, vastlegging van het uitbestedingsbeleid en (melding van) incidenten als onderdeel van beheerste en integere bedrijfsvoering.

Wanneer u uw beleid aanpast, zult u bij de besluitvorming moeten toetsen of deze beleidsaanpassing past bij de doelstellingen en uitgangspunten van uw fonds (artikel 102a Pw).

De abtn dient actueel te zijn en wijzigingen in het beleid dienen dan ook zo spoedig als mogelijk in de abtn te worden verwerkt. De aangepaste abtn dient u vervolgens aan DNB te doen toekomen. Op 1 juli dient u de aangepaste abtn ingestuurd te

³ www.dnb.nl/statistiek/eline-dnb/pensioenfondsen/index.jsp

⁴ <http://www.toezicht.dnb.nl/2/6/50-232389.jsp>

hebben Uiterlijk 1 oktober dient de voor uw fonds vastgestelde risicohouding vastgelegd te zijn in de abtn en dient deze door DNB te zijn ontvangen.

Datum
16 januari 2015

D. Wijzigingen met betrekking tot het beleggingsbeleid

In het nieuwe FTK spelen voor het beleggingsbeleid vier aanpassingen een rol:

Ons kenmerk
2015/39790

1. Verduidelijking van de prudent person regel en de regels over beheerste en integere bedrijfsvoering en uitbesteding
2. Vastlegging van de risicohouding op korte en lange termijn
3. Eenmalige vergroting van het risicoprofiel in een tekort
4. Aanpassing van de verklaring inzake beleggingsbeginselen.

Ad1:Verduidelijkingvan deprudentpersonregelenderegelseverbeheersteen integere bedrijfsvoeringenuitbesteding

In de lagere regelgeving bij het nieuwe FTK worden nadere eisen gesteld aan de invulling en onderbouwing van uw (strategisch) beleggingsbeleid (artikel 13a Besluit FTK), uw organisatiestructuur voor de uitvoering van het beleggingsbeleid (artikel 18 Besluit FTK) en mogelijke uitbesteding van het beheer van de beleggingen (artikel 13 en 14 Besluit Uitvoering Pw). DNB verwacht dat u nagaat in hoeverre uw pensioenfonds voldoet aan deze eisen en indien hiertoe aanleiding is wijzigingen doorvoert en vastlegt.

Ad2:Vastleggingrisicohoudingopkorteenlange termijn

Op grond van artikel 1a (risicohouding) van het Besluit FTK in samenhang met artikel 102a van de Pensioenwet, dient uw fonds na overleg met de fondsorganen en sociale partners de risicohouding vast te stellen voor de korte termijn (op basis van het VEV) en voor de lange termijn (in relatie met de haalbaarheidstoets). Vanwege de samenhang met de haalbaarheidstoets heeft uw fonds tot 1 oktober 2015 de tijd om de risicohouding vast te leggen in de abtn.

Ad3:Eenmaligevergrotingvan hetrisicoprofieleneen tekort

Op grond van artikel 36 Besluit FTK mag een pensioenfonds dat op 1 januari 2015 in tekort is eenmalig het strategisch beleggingsbeleid aanpassen in afwijking van artikel 16 Besluit FTK, mits het ten tijde van die aanpassing over het minimaal vereist eigen vermogen beschikt. Aan deze wijziging is geen eindtermijn gekoppeld en hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in 2015 te worden doorgevoerd. Achtergrond van deze vrijstelling is dat fondsen de mogelijkheid krijgen hun beleid op de gewijzigde wetgeving aan te passen. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen, kan het fonds later gebruik maken van de eenmalige vrijstelling (zodra het fonds wel voldoet aan het minimaal vereist eigen vermogen).

Welke praktische zaken zijn voor u van belang?

- Bij het beoordelen van de verhoging van het risicoprofiel van uw fonds wordt gekeken naar het vereist eigen vermogen als maat voor het risicoprofiel van het fonds.
- Als uw fonds het risicoprofiel wil vergroten, zult u bij de besluitvorming moeten toetsen of deze aanpassing past bij de doelstellingen en uitgangspunten, waaronder de risicohouding, van uw fonds (artikel 102a Pw en artikel 1a Besluit FTK).
- Als uw fonds het risicoprofiel gaat vergroten, verwacht DNB een onderbouwing van deze wijziging. Daarnaast verwacht DNB dat uw fonds in het eerstvolgende beleggingsplan (dat na 1 januari 2015 wordt vastgesteld) aangeeft of het gebruik maakt van genoemde eenmalige vrijstelling en zo ja, op welke wijze hier invulling aan zal worden gegeven.

- Indien uw fonds gebruik maakt van de mogelijkheid om eenmalig het risicoprofiel te vergroten, dan verwacht DNB dat u dit bij uw toezichthouder of contactpersoon bij DNB meldt met daarbij de inhoudelijke overwegingen. Omdat een eindtermijn ontbreekt, stelt dit ons in staat inzicht te hebben welke fondsen van deze mogelijkheid gebruik hebben gemaakt. Een eenmalige vergroting van het risicoprofiel zal in alle gevallen door DNB worden getoetst.

Datum
16 januari 2015

Ons kenmerk
2015/39790

Ad4:Aanpassingvan deverklaringinzake beleggingsbeginselen

Volgens artikel 29a van het Besluit FTK moet in de verklaring inzake beleggingsbeginselen voortaan ook worden ingegaan op de risicohouding en het gevoerde risicoprofiel. DNB verwacht dat deze eisen hun weerslag vinden in de eerstvolgende verklaring inzake beleggingsbeginselen die uw fonds vaststelt na 1 januari 2015 (tenminste eenmaal per drie jaar). Een aangepaste verklaring van de beleggingsbeginselen dient u aan DNB te doen toekomen.

E. Haalbaarheidstoets

De continuïteitsanalyse komt te vervallen. In de plaats hiervan wordt de haalbaarheidstoets ingevoerd. Met de haalbaarheidstoets monitort het pensioenfonds of het verwacht pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweersscenario in lijn zijn met de door het pensioenfonds zelf gekozen ondergrenzen. Deze zelf gekozen ondergrenzen moeten passen binnen de risicohouding van het fonds (artikel 102a Pw). Bij invoering van een nieuwe pensioenregeling of op het moment dat zich een significante wijziging heeft voorgedaan voert het pensioenfonds een 'aanvangshaalbaarheidstoets' uit. Dit gebeurt ook op het moment dat het nieuwe FTK wordt ingevoerd. Vervolgens wordt ieder jaar een 'jaarlijkse haalbaarheidstoets' uitgevoerd.

Welke praktische zaken zijn van belang voor uw pensioenfonds?

1. Het pensioenfonds dient drie ondergrenzen vast te stellen:
 - a. ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de situatie dat precies aan de vereisten van het vereist eigen vermogen wordt voldaan;
 - b. ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie;
 - c. maximale afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweersscenario.
2. Het fonds voert een aanvangshaalbaarheidstoets uit en rapporteert die uiterlijk 1 oktober 2015 aan DNB (artikel 36a Besluit FTK). Het fonds laat zien dat bij de aanvangshaalbaarheidstoets wordt voldaan aan deze ondergrenzen. Daarnaast laat het pensioenfonds zien dat het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en dat het fonds voldoende herstelcapaciteit heeft (artikel 22 lid 3 Besluit FTK).
3. Om het proces te verankeren stelt het fonds procedures op voor de uitvoering, de vaststelling en verantwoording van de haalbaarheidstoets (artikel 30c lid 4 Regeling PW).
4. Vanaf 2016 voert het fonds jaarlijks een haalbaarheidstoets uit en rapporteert die uiterlijk 30 juni van het lopende boekjaar aan DNB.
5. Begin juni zal DNB u informeren over de wijze van rapportage aan DNB.

Nadere informatie

Door u te voorzien van benodigde informatie en met u in gesprek te gaan, ondersteunt DNB graag alle fondsen om de overgang naar het nieuwe FTK soepel te laten verlopen

Datum
16 januari 2015

Ons kenmerk
2015/39790

Informatie op de website van DNB

Ten eerste kunt u voor meer informatie over het nieuwe FTK sinds begin januari terecht op onze speciale nFTK pagina op Open Boek Toezicht (www.toezicht.dnb.nl). Hier worden doorlopend nieuwe of geactualiseerde Q&A's en Factsheets gepubliceerd. Informatie over rapportage-gerelateerde onderwerpen kunt u verder vinden op onze website www.dnb.nl/statistiek/eline-dnb/pensioenfondsen/index.jsp.

Seminars

Ten tweede organiseert DNB verschillende seminars waarin DNB onder meer samen met u het implementatietraject doorneemt en u informeert over de wijze waarop DNB toezicht zal houden op het nieuwe FTK. De data van de seminars zijn:

- 21 en 26 januari en 4 februari: voor bestuurders en directeurs van pensioenfondsen en leden van raden van toezicht
- 27 januari: voor medewerkers van pensioenuitvoeringsorganisaties (PUO's)
- 28 januari: voor adviseurs van pensioenfondsen

Overige informatie

Ten derde zal DNB u over het nieuwe FTK informeren via de nieuwsbrieven pensioenen en, zo nodig, additionele sectorbrieven. Ook zal DNB in de informatieverschaffing over het nieuwe FTK samenwerken met de Pensioenfederatie.

Heeft u vragen, dan kunt u deze bovendien altijd stellen via uw toezichthouder of contactpersoon bij DNB.

DNB is zich ervan bewust dat de implementatie van de nieuwe regelgeving in een kort tijdsbestek een uitdaging is voor uw fonds. Met de informatievoorziening van onze kant verwachten wij u hierbij te ondersteunen, zodat u in staat bent de regelgeving soepel te implementeren.

Hoogachtend,
De Nederlandsche Bank N.V.

prof. dr. O.C.H.M. Sleijpen
Divisiedirecteur Toezicht Pensioenfondsen

Bijlage:Kalendernieuw FTK

Datum

16 januari 2015

Januari 2015

1-1-2015 Inwerkingtreding nieuw FTK
15-1-2015 Deadline eerste indiening nieuwe maandrapportage M101
[alle fondsen]
21-1-2015 Seminar bestuurders
26-1-2015 Seminar bestuurders
27-1-2015 Seminar medewerkers van pensioenuitvoeringsorganisaties
28-1-2015 Seminar adviseurs
31-1-2015 Publicatie nieuwe rapportage staten en aanwijzingen voor
herstelplannen (K501&K502) [DNB]

Ons kenmerk
2015/39790

Februari 2015

4-2-2015 Seminar bestuurders

Maart 2015

1-3-2015 Deadline melding in/uit tekort per 1-1-2015 [voor fondsen waar
situatie in/uit tekort is gewijzigd per 1-1-2015]
31-3-2015 Publicatie van de rapportage staten en aanwijzingen voor de
haalbaarheidstoets [DNB]
Eind maart Instructiebrief indienen herstelplan [alle fondsen die een tekort
gemeld hebben]

April 2015

1-4-2015 Herstelplan verslagstaten geopend in e-line [DNB]

Mei 2015

19-5-2015 Deadline eerste indiening nieuwe kwartaalrapportage K101, K204
en K205 [alle fondsen]

Juni 2015

1-6-2015 Uiterste datum publicatie gevraagde toezichhoudersinformatie mbt
haalbaarheidstoets door DNB.

Juli 2015

1-7-2015 Deadline indienen abtn aangepast aan nieuw FTK [alle fondsen]
1-7-2015 Deadline indienen herstelplan [fondsen in tekort per 1-1-2015 of
31-3-2015]

September 2015

1-9-2015 Uiterste datum beoordeling herstelplan DNB [fondsen in tekort per
1-1-2015 of 31-3-2015]

Oktober 2015

1-10-2015 Deadline indienen aanvangshaalbaarheidstoets [alle fondsen]
1-10-2015 Deadline vastlegging risicohouding in abtn [alle fondsen]